

Rabbinic responses to death (tragedy)

Rabbi Meir Schweiger

Minor Tractates – Semachot, Chapter 8

8. When R. Shimon b. Gamliel and R. Yishmael were condemned to death, R. Yishmael was weeping; but R. Shimon the Great said: You are only two steps from being received in the bosom of the righteous in the world to come, and you are weeping? He replied: Do I weep because we are going to be slain? I am weeping because we will be slain as if we were murderers and violators of the Sabbath. He responded: Perhaps you were once sitting at a meal or sleeping and a woman came to ask you a halachic question regarding her menstruation and your servant said to her that you were asleep? Does not the Torah say: "If you shall afflict him [orphan, widow, or stranger], then I will become angry and kill you by sword" (Ex. 22:22-23). ...After they were executed, the news came to R. Akiva and R. Yehudah b. Bava; they arose, put sackcloth on their loins, tore their garments, and said: Brother Israelites – listen to us! If good were about to come to the world, R. Shimon and R. Yishmael would certainly have been the first to receive it; but now, it is known before the One Who said: 'Let the world be' that great calamities are about to befall the world. Therefore did these depart from the world... "He shall come (to his father) in peace, they shall lie in their resting-place" [Isaiah 57: 2].

9. When R. Akiba was executed in Caesarea, the news came to R. Yehudah b. Bava and R. Hanina b. Teradion; they also arose, put sackcloth on their loins, and said: Brother Israelites, listen to us! R. Akiba was not put to death because of robbery nor because he had not toiled in [study of] Torah with all his might, he was killed only to be a sign, as it is written [Ezek. 24:24]: "Thus shall Ezekiel be to you for a sign; according to all that he did, you shall do when it [calamity] happens. Then shall you know that I am the Lord, your God."

11. R. Akiba said: There is a king who has four sons: one is struck and is silent; the second rebels; the third prays for mercy; and the fourth says to his father: Strike me [because I deserve it]. Abraham was struck but was silent, as it is written [Gen. 22:2]: "Take now thy son, thy only one, whom you love, Isaac . . . and offer him there for a burnt-offering." He ought to have said: The other day you told me: "For in Isaac shall your seed be called" [Gen 21:12] and nevertheless it is written [ibid. 22:3]: "And Abraham rose up early in the morning." Job was struck and rebelled, as it is written [Job 10:2]: "I will say to God, do not condemn me: let me know why you have striven with me." Hezekiah was struck, and he prayed for mercy, as it is written [II Kings 19:15]: "And Hezekiah prayed before the Lord." According to others, even Hezekiah rebelled, because he said: "Did I not do what is good in your eyes?" [ibid 20:3]. But David is the one who said to his Father: Strike me, as it is written [Psalms 60:4]: "Wash me thoroughly from my sin, and cleanse me from my error."

מסכתות קטנות - שמחות פרק ח הלכה ח

וכשנאחזו רבן שמעון ורבי ישמעאל וגזרו עליהן שיהרגו, היה רבי ישמעאל בוכה, ואמר לו רבן שמעון ברבי, בשתי פסיעות אתה נתון בחיקן של צדיקים ואתה בוכה, אמר לו וכי בוכה אני על שאנו נהרגין, בוכה אני על שאנו נהרגין כשופכי דמים וכמחללי שבתות, אמר לו שמא בסעודה היית יושב, או ישן היית, ובאתה אשה לשאול על נדתה ועל טומאתה ועל טהרתה, ואמר לה השמש שהיית ישן, והתורה אמרה אם ענה תענה אותו, ומה כתיב אחריו, וחרה אפי והרגתי אתכם בחרב; ויש אומרים רבן שמעון היה בוכה, ורבי ישמעאל אמר לו כדברים הללו. וכשנהרגו רבן שמעון ורבי ישמעאל, באה שמועה אצל רבי עקיבא ואצל רבי יהודה בן בבא, עמדו וחרו מתניהם שקים, וקרעו את בגדיהם, ואמרו אחינו ישראל שמעונו, אילו טובה היתה באה לעולם תחילה, לא היו מקבלין אלא רבי שמעון ורבי ישמעאל, ועכשיו גלוי היה לפני מי שאמר והיה העולם שלטון פורעניות גדולות עתידות לבוא לעולם, ולפיכך נסתלקו אלו מן העולם, הצדיק אבד ואין איש שם על לב, יבוא שלום ינחו על משכבותם הולך נכוח.

הלכה ט

וכשנהרג רבי עקיבא בקיסרין באתה שמועה אצל רבי יהודה בן בבא ואצל רבי חנינא בן תרדיון, עמדו וחרו את מתניהם שקים, ואמרו אחינו ישראל שמעונו, לא נהרג רבי עקיבא על הגזל, ולא על שלא עמל בתורה בכל כחו, לא נהרג רבי עקיבא אלא למופת, שנאמר והיה יחזקאל לכם למופת ככל אשר עשה תעשו בבואה וידעתם כי אני ה' אלהים.....

הלכה יא

רבי עקיבא אומר ארבעה בנים למלך, אחד לוקה ושותק, ואחד לוקה ומבעט, ואחד לוקה ומתחנן, ואחד לוקה ואומר לאביו הלקני. אברהם לוקה ושותק, שנאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה, היה לו לומר, אתמול אמרת לי, כי ביצחק יקרא לך זרע, ושותק, שנאמר וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו. איוב לוקה ומבעט, שנאמר אומר אל אלוה אל תרשיעני הודיעני על מה תריבני. חזקיה לוקה ומתחנן, שנאמר ויתפלל אל ה', ויש אומרים אף היה מבעט, שנאמר והטוב בעיניך עשיתי, דוד אמר לאביו הלקני, שנאמר הרב כבסני מעוני ומחטאתי טהרני.